

LỰA CHỌN, ỨNG DỤNG MÔ HÌNH NÂNG CAO HIỆU QUẢ HỌC TẬP NHÓM CHO SINH VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC THỂ CHẤT TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC TDTT ĐÀ NẴNG

ThS. Bùi Đăng Toàn, ThS. Đỗ Thị Thu Hiền
Trường Đại học TDTT Đà Nẵng

Tóm tắt: Thông qua điều tra thực trạng và các yếu tố ảnh hưởng đến học tập theo nhóm, đề tài lựa chọn ra mô hình nhằm nâng cao hiệu quả học tập nhóm cho sinh viên ngành Giáo dục thể chất (GDTC) tại Trường Đại học TDTT Đà Nẵng, qua đó phát triển các kỹ năng hợp tác, chia sẻ, tư duy phản biện... góp phần nâng cao chất lượng học tập cho sinh viên, đáp ứng yêu cầu đào tạo của Nhà Trường.

Từ khóa: Thực trạng; yếu tố ảnh hưởng; mô hình; học tập nhóm; Sinh viên GDTC.

Abstract: Through investigation of the status and factors affecting group learning, the topic of Selection models to improve group learning efficiency for students of Physical Education (GDTC) at Da Nang Sports University, thereby developing the skills of cooperation, sharing, critical thinking ... contribute to improving the quality of learning for students, meeting the training requirements of the University.

Keywords: Reality; factors affecting; model; group learning; physical education students.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Hiện nay, học tập theo nhóm vừa là một yêu cầu vừa là một phương pháp học được khuyến khích áp dụng rộng rãi, nhất là đối với sinh viên. Trong xu thế hội nhập của đất nước, vai trò của phương pháp học này càng trở nên quan trọng trong việc góp phần nâng cao hiệu quả học tập của người học nói riêng và chất lượng giáo dục nói chung.

Phương pháp học tập này đã được nhiều tác giả, nhiều nhà khoa học nghiên cứu, đề cập tới trong các công trình nghiên cứu của mình và đã đem lại những đóng góp to lớn với những thành tựu đáng kể, giúp sinh viên tìm thấy niềm đam mê, hứng thú và chủ động hơn trong quá trình học tập, tích lũy kiến thức, nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo. Nhưng nó vẫn còn mang tính chung chung hoặc chỉ có thể áp dụng cho những đối tượng cụ thể, với những môn học riêng lẻ.

Sinh viên trường Đại học TDTT Đà Nẵng nói chung và sinh viên ngành GDTC nói riêng cũng đã được làm quen với phương pháp học

này. Những mặt tích cực của học tập theo nhóm là không thể phủ nhận, nhưng không phải nhóm sinh viên nào cũng đạt được kết quả cao nhất với phương pháp học tập này, thậm chí đôi khi một số sinh viên cảm thấy nó còn mang nhiều tính hình thức và nhiều khi đạt được ít hiệu quả hơn so với làm việc theo cá nhân.

Vấn đề đặt ra là làm thế nào để phương pháp học tập này được thực hiện rộng rãi, thực sự phát huy được hiệu quả trong sinh viên, giúp sinh viên nhanh chóng lĩnh hội, chiếm lĩnh tri thức, có được kết quả học tập tốt nhất.

Xuất phát từ lý luận và thực tiễn trên, bài viết tiến hành: **“Lựa chọn, ứng dụng mô hình nâng cao hiệu quả học tập nhóm cho sinh viên ngành Giáo dục thể chất tại trường Đại học TDTT Đà Nẵng”**.

Quá trình nghiên cứu, bài viết sử dụng các phương pháp: Phương pháp đọc, phân tích và tổng hợp tài liệu, phỏng vấn tọa đàm, quan sát sự phạm, thực nghiệm sự phạm, toán học thống kê.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

1. Thực trạng học tập theo nhóm của sinh viên ngành GDTC trường đại học TDTT Đà Nẵng và yếu tố tác động

1.1. Thực trạng mức độ nhận thức, quan niệm của sinh viên trường ĐH TDTT Đà Nẵng về hoạt động học tập theo nhóm

Để đánh giá thực trạng, tác giả tiến hành khảo sát sinh viên về mức độ yêu thích học tập

Bảng 1. Mức độ ưa thích làm việc nhóm của sinh viên trường Đại học TDTT Đà Nẵng (n = 300)

Khóa học	Tổng số sinh viên	Mức độ yêu thích làm việc nhóm									
		Rất thích		Thích		Bình thường		Không hứng thú		Không thích	
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
Năm nhất	100	17	17	19	19	20	20	21	21	23	23
Năm thứ hai	100	15	15	17	17	19	19	22	22	27	27
Năm thứ ba	100	10	10	14	14	22	22	24	24	30	30
Tổng cộng	300	42	14	50	16,6	61	20,4	67	22,3	80	26,7

Trên thực tế, thông qua điều tra quan niệm của các bạn sinh viên Trường Đại học TDTT Đà Nẵng về mức độ yêu thích làm việc theo nhóm, có 92 ý kiến chiếm tỷ lệ 30,6% các sinh viên cho rằng yêu thích, thích học tập theo nhóm là sự đóng góp ý kiến để giải quyết công việc chung. Có 61 ý kiến chiếm tỷ lệ 20,4% sinh viên cho rằng học tập nhóm là bình thường, có tới 147 ý kiến chiếm tỷ lệ 49% sinh viên rằng không hứng thú và yêu thích học tập

nhóm trong sinh viên ngành GDTC tại trường Đại học TDTT Đà Nẵng thể hiện ở Bảng 1 như sau:

nhóm. Điều này chứng tỏ rằng sinh viên vẫn còn tư duy học tập theo cách truyền thống, chưa tìm hiểu các phương pháp học tập theo học chế tín chỉ.

1.2. Thực trạng kỹ năng làm việc nhóm

Để tìm hiểu vấn đề này, tác giả tiến hành xin ý kiến 100 cán bộ, giảng viên, kết quả khảo sát được minh họa qua bảng số liệu, cụ thể:

Bảng 2. Bảng tổng hợp đánh giá mức độ thực hiện các kỹ năng sinh viên Trường Đại học TDTT Đà Nẵng (Đơn vị: %)

TT	Các kỹ năng	Mức độ thực hiện các kỹ năng			
		Mức 1	Mức 2	Mức 3	Mức 4
1	Lập kế hoạch hoạt động nhóm	10	40	36	14
2	Xây dựng nội quy hoạt động nhóm	7	30	42	21
3	Phân công nhiệm vụ rõ ràng, hợp lý	15	54	29	2
4	Thảo luận, trao đổi	20	60	17	3
5	Nghiên cứu tài liệu	19	50	25	8
6	Lắng nghe một cách chủ động, tích cực	17	37	40	6
7	Chia sẻ thông tin	18	50	30	2
8	Giải quyết xung đột	3	25	52	20
9	Tự kiểm tra - đánh giá hoạt động của nhóm	5	38	42	15

Tóm lại, qua bảng đánh giá mức độ thực hiện các kỹ năng của sinh viên trường Đại học TDTT Đà Nẵng và sự phân tích ở trên, chúng tôi thấy rằng sinh viên Trường Đại học TDTT Đà Nẵng còn hạn chế về nhiều kỹ năng học tập theo nhóm, đặc biệt là kỹ năng giải quyết xung đột, kỹ năng chia sẻ trách nhiệm, kỹ năng xây dựng nội quy hoạt động nhóm, kỹ năng tự kiểm tra - đánh giá..., do đó hoạt động học tập theo nhóm chưa thu được hiệu quả cao.

1.3. Kết quả điều tra mức độ quan tâm của giảng viên tới việc rèn luyện các kỹ năng học tập theo nhóm trong sinh viên

Các thầy cô giáo cũng chưa thường xuyên trao đổi, hướng dẫn, cung cấp cho sinh viên những kỹ năng và phương pháp học tập nhóm cho sinh viên. Sinh viên chỉ biết nhận nhiệm vụ là hoàn thành bài tập bằng cách học tập nhóm mà chưa biết phải làm việc nhóm như thế nào để hoàn thành bài tập một cách tốt nhất. Kết quả điều tra cụ thể được thể hiện ở Bảng 3:

Bảng 3. Bảng tổng hợp kết quả điều tra mức độ quan tâm của giảng viên tới việc rèn luyện các kỹ năng học tập theo nhóm trong sinh viên (n = 100)

STT	Nội dung	Mức độ thực hiện		
		Có thực hiện		Không thực hiện
		Thường xuyên	Vào thời điểm cần thiết	
1	Lập kế hoạch hoạt động nhóm	16	63	11
2	Xây dựng nội quy hoạt động nhóm	11	51	38
3	Phân công nhiệm vụ rõ ràng, hợp lý	24	53	23
4	Thảo luận, trao đổi	37	44	19
5	Nghiên cứu tài liệu	39	57	4
6	Chia sẻ trách nhiệm	18	60	22
7	Lắng nghe một cách chủ động, tích cực	26	63	11
8	Chia sẻ thông tin	39	52	9
9	Giải quyết xung đột	17	69	14
10	Tự kiểm tra - đánh giá hoạt động của nhóm	25	50	25

Phương pháp học tập nhóm được áp dụng ở hầu hết các môn. Vì thế nhiều khi sinh viên phải học tập nhóm quá nhiều trong cùng một thời gian. Điều đó gây nên tâm lý mệt mỏi, nhàm chán trong sinh viên. Điều này cũng ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả làm việc nhóm. Cán bộ các lớp chưa thực sự phát huy vai trò của mình trong việc tham mưu cho giảng viên thiết kế nhóm, tự quản và thúc đẩy các hoạt động nhóm...

2. Lựa chọn, ứng dụng mô hình nhằm nâng cao hiệu quả học tập nhóm cho sinh viên ngành Giáo dục thể chất tại Trường Đại học TDTT Đà Nẵng

Qua tham khảo tài liệu của tác giả Nguyễn Hồng Duyên - Trường THPT Olympia, mô hình STEAM, Đại học bang Montana (Mỹ), mô hình học tập theo nhóm và kinh doanh ở Trường Cao đẳng Thương mại và cơ sở lý luận và thực tiễn cũng như đánh giá thực trạng học tập theo nhóm của sinh viên ngành GDTC Trường Đại học TDTT Đà Nẵng. Đồng thời, nhận thấy được mức độ quan trọng của phương pháp học tập theo nhóm là rất quan trọng đề tài đã tiến hành lựa chọn đưa ra các mô hình nhằm nâng cao hiệu quả học tập theo nhóm và tiến hành phỏng vấn, tham vấn ý kiến các chuyên gia, giảng viên về hiệu quả các mô hình đem lại.

Bảng 4. Khảo sát về các mô hình nâng cao hiệu quả học tập theo nhóm (n = 60)

TT	Mô hình nâng cao hiệu quả học tập theo nhóm	Mức độ cần thiết			
		Cần thiết	(%)	Không cần thiết	(%)
1	Mô hình cây thông.	55	92	5	8
2	Mô hình độc lập.	23	38	37	62
3	Mô hình vòng tròn.	34	56,7	26	43,3
4	Mô hình học tập hội sinh.	11	18	49	82
5	Mô hình kinh doanh dịch vụ.	59	98	1	2

Qua phân tích kết quả phỏng vấn bài viết chọn ra 2 mô hình nhằm nâng cao hiệu quả học tập theo nhóm của sinh viên ngành GDTC Trường Đại học TDTT Đà Nẵng có số phiếu đồng ý trên 90%, được thống kê như sau:

- Thứ nhất: Mô hình cây thông: 55 phiếu cần thiết chiếm tỷ lệ 92%.

- Thứ hai: Mô hình kinh doanh dịch vụ: 59 phiếu cần thiết chiếm tỷ lệ 98%.

Để phù hợp với mục đích và điều kiện thực nghiệm, đối tượng thực nghiệm được lựa chọn 02 khối lớp giảng dạy lý thuyết môn Lý luận và phương pháp Công tác đoàn đội của khóa Đại học 10 ngành GDTC. Trong đó 20 sinh viên lớp 10/1 nhóm Đối chứng được học theo cách truyền thống được ứng dụng từ trước đến nay. 20 sinh viên lớp 10/2 nhóm Thực nghiệm được ứng dụng mô hình học tập theo nhóm cho sinh viên ngành GDTC.

Bảng 5. Sự thay đổi về mặt nhận thức đối với hoạt động học tập nhóm (n = 20)

TT	Tiêu chí	Trước thực nghiệm			Sau thực nghiệm			Nhịp tăng trưởng W (%) loại Tốt
		Tốt	Trung bình	Kém	Tốt	Trung bình	Kém	
1	Vai trò của học tập nhóm	9	7	3	12	6	2	35,3
2	Cách học tập nhóm	7	7	6	8	7	5	18,2
3	Thời gian giành cho học tập nhóm	8	9	3	9	8	3	15,4
4	Chất lượng học tập nhóm	6	7	8	9	7	4	54,5
5	Ảnh hưởng của việc học tập nhóm đối với kết quả học tập	5	7	8	7	9	4	50,0

Sự thay đổi về nhận thức của sinh viên khóa Đại học 10 theo chiều hướng tiến bộ đồng đều và có sự thay đổi nhận thức rõ rệt. Đặc biệt sinh viên thấy được vai trò của học tập nhóm là rất quan trọng, thay đổi loại tốt tăng 35,5%. Vì vậy, sinh viên tích cực học tập nhóm và thu được thành quả tự học tốt hơn, nâng tầm ảnh hưởng loại tốt có nhịp độ tăng trưởng 50% đến kết quả học tập chung.

Sau thời gian thực nghiệm hai tháng (kết thúc thời gian thực nghiệm) thành tích của 2 nhóm, nhóm đối chứng và nhóm thực nghiệm đều có sự tăng trưởng cao. Trong đó ở tất cả các sinh viên nhóm thực nghiệm tăng trưởng thành tích mạnh hơn. Kết quả kiểm tra các kỹ năng trong học tập nhóm và kết quả học tập của nhóm thực nghiệm tăng lên rõ rệt.

Bảng 7. Thống kê Kết quả học tập của 02 nhóm đối chứng và thực nghiệm sau khi ứng dụng mô hình học tập nhóm (n=20)

Loại \ Lớp	Nhóm đối chứng		Nhóm thực nghiệm	
	Số lượng	Tỷ lệ %	Số lượng	Tỷ lệ %
Giỏi	1	5	4	20
Khá	6	30	9	45
Trung bình	7	35	6	30
Yếu	3	15	1	5
Kém	3	15	0	0
Tổng	20	100%	20	100%

Vậy chúng tôi có thể khẳng định rằng việc ứng dụng mô hình học tập nhóm cho sinh viên ngành GDTC tại Trường Đại học TDTT Đà Nẵng, bước đầu đã đem lại hiệu quả.

KẾT LUẬN

Hoạt động học tập nhóm của sinh viên đang trên đà phát triển, thu hút được sinh viên tham gia, tuy nhiên còn nhiều hạn chế. Hiệu quả làm nhóm chưa thực sự cao, sinh viên chưa thực sự hiểu rõ về lợi ích của làm nhóm, phần nhiều còn quá thụ động trong mọi hoàn cảnh.

Qua nghiên cứu những yếu tố ảnh hưởng, thực trạng, điểm mạnh điểm yếu, cơ hội, nhu cầu và sự phát triển của thế giới, nhằm khai thác điểm mạnh, bồi bổ chất xám và nâng cao hiệu quả học

tập nhóm, tinh thần tự học, đoàn kết và sáng tạo ở trong mỗi sinh viên. Từ đó tiến hành lựa chọn và ứng dụng mô hình học tập nhóm cho sinh viên ngành GDTC tại Trường Đại học TDTT Đà Nẵng.

Việc ứng dụng các mô hình học tập nhóm mang lại hiệu quả tăng cường nhận thức, thay đổi thái độ của giảng viên, sinh viên trong việc sử dụng nguồn lực thông tin đa phương tiện trong giảng dạy và hỗ trợ tự học ở đa số sinh viên. Sau thời gian thực nghiệm thành tích của 2 nhóm, nhóm đối chứng và nhóm thực nghiệm đều có sự tăng trưởng cao. Trong đó ở tất cả các sinh viên nhóm thực nghiệm có kết quả học tập cao hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Nghị quyết Hội nghị lần thứ 8, Ban Chấp hành Trung ương khóa XI (Nghị quyết Số 29-NQ/TW).
- [2]. Nguyễn Kỳ (chủ biên), *Phương pháp giáo dục tích cực lấy người học làm trung tâm*, Nxb. Giáo dục Hà Nội, 1995.
- [3]. Đặng Vũ Hoạt, *Lý luận dạy học Đại học*, Nxb. Đại học Sư phạm, Hà Nội 2006.
- [4]. *Bí quyết làm việc - học tập theo nhóm*, <http://www.teen.vn/>.
- [5]. Nguyễn Lăng Bình (Chủ biên), Đỗ Hương Trà, *Dạy và học tích cực - một số phương pháp và kỹ thuật dạy học*, Nxb. Đại học Sư phạm, Hà Nội, 2015.
- [6]. Đặng Danh Ngọc, *Phương pháp làm việc nhóm dưới góc nhìn của sinh viên*, <http://www.bulletin.vnu.edu.vn>.